

RECENZE - REVIEW

Kazimierz Kosiniak – Kamysz, Dorota Kruczek, Dominika Kucharczyk, Agnieszka Czech: Turystyka wiejska – podstawy organizacji i charakterystyka dzialalności. GWSH Katowice, 2012, 101 str., ISBN 978-83-60953-61-7.

Současná krizová situace postihla ve svém důsledku i oblast cestovního ruchu, neboť klesá příjem ekonomicky činných lidí. V důsledku tohoto faktu došlo ke snížení zájmu o trávení svého dovolenkového volna v zahraničí a nastupuje obnovení zájmu o pobyt v tuzemsku a to jak v České tak i v Polské republice. Proto se nelze divit, že roste zájem především o venkovskou turistiku a to nejen v praxi, ale i v teoretické oblasti. Konkrétním dokladem je vydávání řady velmi zajímavých publikací v obou zemích. K inspirujícím publikacím tohoto zaměření patří následující publikace, vytvořená kolektivem autorů vedených Kazimierzem Kosiniakem – Kamyszem.

Recenzovaná publikace má charakter monografie a ve svých šesti kapitolách podává základní informace o obsahu, základech organizace a základních aktivitách venkovské turistiky. Přináší tak řadu podnětných informací nejen pro každého zájemce o tuto formu turistiky, ale zejména pro studenty a vyučující z oblasti řízení cestovního ruchu. Dominantním cílem autorů této publikace je vhodným způsobem reagovat na rostoucí zájem lidí z polských měst o pobyt na venkově a podat základní informace možným podnikatelům v této oblasti a tak je připravit na očekávaný zájem o agroturistiku, která je jednou z rozšířených forem cestovního ruchu ve státech západní Evropy. Přitom velkou předností hodnocené publikace je skutečnost, že se zde rozvíjí do konkrétní užitečné podoby řada jak teoretických poznatků, tak i praktických zkušeností z oblasti podnikání v agroturistice při zdůraznění pobytu zájemců v originálním prostředí zemědělských aktivit – na statku. Určitou předností publikace je obrazová dokumentace a názorné zobrazení výsledků průzkumů v podobě jednoduchých grafů.

Autorský kolektiv v první kapitole přináší v podobě tří podkapitol základní informace o agroturistice jako důležité formy venkovské turistiky, která poskytuje mnoho rozvojových možností a nečekaných šancí polskému venkovu. Přitom autoři nezapomínají upozornit i na možná úskalí a hrozby, která mohou ohrozit podnikatelské aktivity v této oblasti. Zde je však na místě potřebné zdůraznit výstižnou a originální analýzu autorů vztahující se k významu agroturistiky jak z pohledu podnikání, tak z pohledu rozvoje venkova i jeho ekologie zpracovanou v první podkapitole. Komplexní pohled na agroturistiku se promítá nejen do definice této formy podnikání, ale i do popisu základních činností v této oblasti, kdy je zdůrazněná řada funkcí, kterými se agroturistika vyznačuje a může je všem zájemcům poskytnout. Současně autoři publikace v této podkapitole podávají čtenáři stručnou charakteristiku stavu agroturistiky v sedmi zemích západní Evropy. Druhá podkapitola podává přehled historického vývoje venkovské turistiky v Polsku, který měl téměř stejný vývoj jako v českých zemích. Nevyskytoval se zde pouze tramping a mimo horské oblasti lákal v Polsku účastníky cestovního ruchu i pobyt u moře. Organizovanější charakter začal mít venkovský cestovní ruch v Polsku až mezi dvěma světovými válkami a od šedesátých let minulého století. V osmdesátých letech se projevil v polské turistice dopady hospodářských i

politických těžkostí, které ovlivnily vznik černého trhu ubytovacích soukromých kapacit, a tento stav trvá dodnes. Zatímco první dvě podkapitoly mají charakter informačního rázu, pak třetí podkapitola podrobně podává základní informace o rozvoji venkovské turistiky v Polsku ke konci dvacátého století. V té době vznikla první organizační sdružení podnikatelů ve venkovské turistice a začaly se uplatňovat v rozvoji této formy turistiky i regionální a lokální úřady, které vedle konkrétní formy podpory se zasloužily významnou měrou o její popularizaci.

Druhá kapitola publikace je věnována hlavní atrakci venkovské turistiky, za kterou je považována jízda na koních. Tím se významným způsobem odlišuje tato hodnocená polská publikace od českých publikací, které při popisu agroturistiky této skutečnosti nevěnuje potřebnou pozornost. V publikaci jsou analyzovány možnosti využití koní na příkladě horské jezdecké turistiky, při závodech různého charakteru, při vyjíždkách v terénu i vícedenním putování na koních. Významným způsobem jsou zde zvýrazněny i události, které se bez koní neobejdou a staly se v průběhu uplynulých let významnými atraktivitami. Patří zde především oslava patrona myslivců a jezdců jízda svatého Huberta, závod Škorpiona, realizace převozu poštovních zásilek v podobě Pony Expresu apod. Zcela jedinečnými nápady, které obohacují vesnickou turistiku, jsou vzpomínkové ukázky využití koní při nostalgických válečných střetnutích jako je inscenace bitvy u vesnice Mokrá, případně při obležení Malborka. Autoři také upozorňují na turistickou přitažlivost vystoupení jezdců ve western stylu. Málokdy se prozatím v Polsku využívají koně při sportovní hře polo, neboť zde prozatím existují pouze čtyři kluby, které se tomuto sportu věnují. Tomuto sportovnímu odvětví publikace v České republice o agroturistice dosud nevěnují žádnou pozornost. Naopak jezdecké závody se v obou zemích stávají významnou nejen sportovní, ale i turistickou zajímavostí a tak překvapivě autoři publikace připomínají neobyčejnou světovou slávu „Velké pardubické“.

Analýze vlivu koní na přírodní prostředí je věnována třetí kapitola. V této kapitole jsou rozebrány výsledky poměrně široce založeného výzkumu, který sledoval nejen možné škody nejen při jízdě na koních, ale zejména na místech odpočinku koní a případně i noclehu jezdců. Z těchto poznatků pak byly odvozeny zásady výstavby turistických stezek pro koně zejména v horském prostředí a v lesních porostech. Přitom je zdůrazňována potřeba vytvořit vhodný povrch koňských tras a tak zabránit nejen poškozování přírody ale i kopyt koní. Přírodě odpovídající povrch těchto jezdeckých stezek umožňuje podle názoru autorů publikace vést projíždkové trasy i krajinnými parky aniž by došlo k jejich devastaci i narušení původního přírodního rázu. A tak mohou turisté na koních navštívit velmi zajímavé oblasti s málo narušenou přírodou a je tím umožněn dynamický rozvoj využívání koní v turistice. Na text této kapitoly plynule navazuje obsah čtvrté kapitoly, ve které je podána informace o dalších možnostech využití koní v agroturistice. Je zde zdůrazněna možnost hypoterapie, možnost jízdy v létě v kočárech nebo vozech a v zimě pak na saních. Přitom autoři publikace nezapomínají, že objektem zájmu turistů jsou i ostatní zvířata, která jsou chována pro užitek nebo pro ozdobu na statcích. V důsledku toho mohou turisté při své dovolené na statku obdivovat nejen běžná zvířata domácího původu, ale i cizokrajné domácí zvířata jako jsou nejčastěji pštrosi nebo lamy. Z domácích zvířat je největší zájem turistů soustředěn na koně, psy a kočky, méně pak na králíky a kozy.

Pátá kapitola je věnována marketingu a jeho strategii při uplatňování produktů, které nabízejí provozovatelé agroturistiky. Je zde zdůrazněna nejen reklama v tisku, rozhlasu i v televizi, ale je zdůrazněn význam presentace možností agroturistiky na výstavách zvířat, turistických veletrzích a případně i aukcích a různých soutěžích spojených s životem na venkově. Se zaměřením této kapitoly souvisí obsah šesté kapitoly, která přibližuje čtenáři výsledky

průzkumu zaměřených na agroturistiku. Tyto výzkumy ukázaly, že v Polsku je zájem o agroturistiku nejen v létě, ale i v zimních měsících při minimální účasti turistů v dubnu a říjnu. Současně bylo anketou zjištěno, že přitažlivost agroturistiky je dána zejména nižšími cenami, přírodními atrakcemi, touhou návratu člověka do přírody. Většina turistů přitom považuje za nezbytnou součást agroturistiky možnost setkání s domácím zvířectvem a nejrozšířenější dobou pobytu je podle průzkumu víkendový pobyt.

Závěr publikace je věnován zhodnocení významu a postavení agroturistiky v Polské republice formou průzkumu názorů a mínění lidí. Průzkum ukázal, že agroturistika není základním zdrojem příjmu zemědělců, ale představuje zajímavý a stále významnější doplňkový finanční zdroj. Současně se ukazuje, že agroturistika je příčinou vytváření nových investičních možností na venkově, napomáhá udržování tradice a kulturního dědictví venkova, vede ke zvýšení péče o originální venkovské objekty, prezentuje polskou lidovou gastronomii a regionální pokrmy. Zájemcům o agroturistiku pak přibližuje nejen krásy přírody, možnost klidného pobytu mimo oblasti masového turismu, ale zejména umožňuje poznání domácích zvířat a vztahu mezi přírodou a člověkem.

Závěrem můžeme konstatovat, že recenzovaná publikace přináší poněkud jiný pohled na agroturistiku nežli dosavadní české publikace zaměřené na tuto formu cestovního ruchu. Přitom se však ukazuje, že i v podmínkách České republiky si začínáme uvědomovat význam chovu koní a jejich využití v agroturistice jak dokazují například publikace Hollého (Jezdecká turistika) nebo Andrlové (Na koni křížem krážem po Česku) i nebývalý rozvoj v budování jezdeckých tras v podobě značených hypostezek. Přitom prezentace venkova ve formě konání nejrůznějších akcí, v nichž mohou vystupovat koně, může být pro provozovatele agroturistiky v České republice přínosná a inspirující. Je to současně velmi účinná, neotřelá a originální reklama jak ukazují polské příklady uvedené v hodnocené publikaci.

Doc. Ing. Václav Lednický, CSc.

Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné

Slezská univerzita v Opavě

lednický@opf.slu.cz

Mgr. Jacek Pyka, Ph.D.

Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfanteo w Katowicach

jacek@gwsh.pl

